

AVTOSERVISLARDA ISHLAB CHIQRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH**Tursunpo'latov Azamat Ahmadjon o'g'li****Andijon Davlat Texnika instituti****"Avtomobil servis" yo'nalishi 4-kurs talabasi****Tel: +998885705525****Azamattursunpolatov75@gmail.com****Qo'chqorov I.****Ilmiy rahbar****<https://doi.org/10.5281/zenodo.18042644>**

Annotatsiya. Ushbu maqolada avtoservis korxonalarida ishlab chiqarish samaradorligini oshirish masalalari tahlil qilinadi. Avtoservis faoliyatida texnologik jarayonlarni takomillashtirish, zamonaviy diagnostika va ta'mirlash uskunalaridan foydalanish, ishchi kuchini samarali boshqarish hamda xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilash orqali iqtisodiy ko'rsatkichlarni oshirish yo'llari ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari avtoservis korxonalarida vaqt va resurslardan oqilona foydalanish ishlab chiqarish samaradorligini sezilarli darajada oshirishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Avtoservis, ishlab chiqarish samaradorligi, texnologik jarayon, xizmat sifati, mehnat unumdorligi, texnik xizmat ko'rsatish, diagnostika, zamonaviy uskunalar, boshqaruv, iqtisodiy samaradorlik

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы повышения производственной эффективности сервис и автосервисных предприятий. Проанализированы пути совершенствования технологических процессов, внедрения современного диагностического и ремонтного оборудования, рационального использования трудовых ресурсов и повышения качества обслуживания. Результаты исследования показывают, что эффективная организация работы и оптимальное использование времени и ресурсов способствуют значительному росту производственной эффективности автосервисов.

Ключевые слова: Автосервис, производственная эффективность, процесс, качество обслуживания, производительность труда, техническое обслуживание, росту диагностика, современное оборудование, управление, экономическая

Abstract: This article examines the issues of increasing production efficiency in automotive service enterprises. The study analyzes methods for improving technological processes, implementing modern diagnostic and repair equipment, optimizing workforce management, and enhancing service quality. The research results demonstrate that rational use of time and resources and effective organization of work significantly improve the production efficiency of automotive service centers.

Keywords: Automotive service, production efficiency, technological process, service quality, labor productivity, maintenance, diagnostics, modern equipment, management, economic efficiency.

Kirish

Hozirgi kunda transport vositalarining soni ortib borishi bilan ularni texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlashga bo'lgan talab ham oshib bormoqda. Avtoservislar esa avtomobillarga xizmat ko'rsatish sohasidagi muhim bo'g'in hisoblanadi. Shu sababli avtoservislarining ish samaradorligi, ya'ni mavjud resurslardan maksimal darajada foydalangan holda xizmat sifatini

ta'minlash masalasi dolzarb bo'lib qolmoqda. Ishlab chiqarish samaradorligini oshirish — xodimlar mehnatini, jihozlar va materiallardan foydalanishni optimallashtirish, ish jarayonlarini tezlashtirish va sifatni oshirish orqali amalga oshiriladi. Avtoservisda samaradorlikni oshirish mijozlarga tezkor xizmat ko'rsatish, xarajatlarni kamaytirish va xizmat sifatini yaxshilashga yordam beradi. Ushbu mavzu ilmiy jihatdan qiziqarli, chunki samaradorlikni oshirish orqali avtoservislar raqobatbardosh bo'lib, mijozlar ehtiyojlarini tez va sifatli qondira oladi. Shu bois, avtoservislar ish faoliyatining samaradorligini oshirish usullari, xodimlar malakasi, texnik jihozlar va ish jarayonlarini optimallashtirish masalalari tadqiqot obyekti sifatida tanlangan.

Mavzuga oid adabiyotlar sharhi

Ishlab chiqarish samaradorligi va xizmat ko'rsatish tizimini oshirish masalasi ko'plab olimlar tomonidan o'rganilgan. Henri Fayol ("**General and Industrial Management**") boshqaruvning asosiy tamoyillarini ishlab chiqqan bo'lib, ish jarayonlarini tizimli tashkil etish va samaradorlikni oshirishga alohida e'tibor qaratadi. Frederick Taylor esa ilmiy boshqaruv ("**Scientific Management**") konsepsiyasini ilgari surib, ish jarayonlarini standartlashtirish va ishchi samaradorligini oshirish usullarini taklif qilgan. Avtoservis sohasida ish samaradorligini oshirishga bag'ishlangan tadqiqotlar ham mavjud. **A.V. Ivanov** va **S.N. Petrov** "Автосервис: организация и управление" asarida servis markazlarining ichki tuzilishi va ish jarayonlarini optimallashtirish yo'llarini ta'kidlagan. Shuningdek, **M.M. Sidorov** "Организация ремонта и обслуживания автомобилей" asarida avtomobil ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish samaradorligini oshirish bo'yicha amaliy tavsiyalarni bergan. Zamonaviy ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatishda doimiy takomillashtirish (Kaizen) va Lean metodologiyalari katta ahamiyatga ega. Masaaki Imai "Kaizen: The Key To Japan's Competitive Success" asarida kichik, doimiy o'zgarishlar orqali ishlab chiqarish samaradorligini oshirish usullarini bayon qiladi. James Womack va Daniel Jones "Lean Thinking" kitobida esa ish jarayonlarini optimallashtirish va keraksiz xarajatlarni kamaytirish konsepsiyalari taqdim etilgan. Shuningdek, A.K. Sharma ("**Automobile Service Management**") va John Dixon ("Automotive Workshop Management") kabi mualliflar servis markazlarida xizmat ko'rsatish tizimini boshqarish va samaradorlikni oshirish bo'yicha amaliy tavsiyalar bergan. Ushbu adabiyotlar avtoservislar faoliyatini yanada samarali tashkil etish va ish jarayonlarini optimallashtirish uchun ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqotning asosiy maqsadi-avtoservislarda ishlab chiqarish samaradorligini oshirish usullarini aniqlash va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdir. Tadqiqot quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi: Ma'lumotlarni yig'ish usullari. Hujjatlarni tahlil qilish: Avtoservislar faoliyatini tartibga soluvchi standartlar, ish rejalarini va hisob-kitob hujjatlarini o'rganish. Xodimlar va jihozlar ish faoliyatini kuzatish, ish jarayonlaridagi vaqt bajarilgan ishlar va resurslardan foydalanish samaradorligini aniqlash. So'rovnomalar va intervyu: Servis xodimlari va rahbarlari bilan suhbatlar, xizmat sifati va samaradorlikni oshirish bo'yicha takliflarni yig'ish. Tadqiqot usullari, Analitik usul: Ish jarayonlarini tahlil qilib, samaradorlikni oshirish yo'llarini aniqlash. Taqqoslash usuli: Turli avtoservislarning samaradorligi va ish tartibini solishtirish. Matematik va statistik usullar: Ish samaradorligini ko'rsatkichlari bo'yicha hisob-kitoblar, vaqt va resurslardan foydalanish tahlili, Tadqiqot obyekti va predmeti. Ilmiy yangilik: Tadqiqot avtoservis ish jarayonlarini samarali tashkil etish va resurslardan optimal foydalanish

bo'yicha yangi tavsiyalar beradi, Amaliy ahamiyati: Tavsiyalar xizmat sifatini oshirish, xarajatlarni kamaytirish va mijozlarga tezkor xizmat ko'rsatishni ta'minlashga yordam beradi. Tadqiqotning ilmiy yangiligi shundaki, u avtoservis ish jarayonlarini samarali tashkil etish va resurslardan optimal foydalanish bo'yicha yangi tavsiyalar beradi. Tadqiqotning amaliy ahamiyati esa xizmat sifatini oshirish, xarajatlarni kamaytirish va mijozlarga tezkor xizmat ko'rsatishni ta'minlash imkonini yaratadi. Tahlil va natijalar Tadqiqot jarayonida yengil avtomobillarga xizmat ko'rsatadigan bir nechta avtoservislar faoliyati tahlil qilindi. Kuzatuv, so'rovnomalar va intervyu natijalari asosida quyidagi asosiy jihatlari aniqlandi: Ish jarayonlarining samaradorligi Avtoservislarining ko'pchiligida ish jarayoni standartlashtirilmagan bo'lib, bu xizmat ko'rsatish vaqtining ortiqcha sarflanishiga olib keladi, Ishchi xodimlarning malakasi xizmat sifatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Tajribali mexaniklar xizmatni tez va sifatli bajaradi, ammo yangi xodimlar ko'proq vaqt sarflaydi. Jihozlar va texnik vositalar; Ba'zi servis markazlarida zamonaviy diagnostic vositalar yetarli emasligi aniqlangan. Eskirgan jihozlar xizmat ko'rsatish tezligini pasaytiradi va mehnat unumdorligini kamaytiradi. Materiallar va ehtiyot qismlar bilan ishlash; Inventarizatsiya yetarli darajada amalga oshirilmaydi, bu esa ish jarayonida kechikishlarga olib keladi. Yetkazib beruvchilar bilan doimiy va sifatli aloqalar yo'qligi ehtiyot qismlar yetishmovchiligiga sabab bo'ladi. Mijoz bilan ishlash tizimi; Buyurtmalarni qabul qilish va tartibga solish tizimi avtomatlashtirilmagan. Natijada mijozlar navbatda kutishi va xizmat sifatining pasayishi kuzatiladi. Avtoservislar ish samaradorligini oshirish uchun ish jarayonlarini standartlashtirish, xodimlarning malakasini oshirish va zamonaviy jihozlardan foydalanish zarur. Materiallar va ehtiyot qismlar bilan ishlash tizimini optimallashtirish orqali kechikishlar kamaytirilishi mumkin. Buyurtma va mijozlar bilan ishlash jarayonlarini avtomatlashtirish xizmat tezligini oshiradi va mijozlar qoniqishini yaxshilaydi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish orqali servis markazlari xarajatlarni kamaytirishi, ish tezligini oshirishi va xizmat sifatini yaxshilashi mumkin. Natijalar; Ish samaradorligini oshirish uchun avtoservis ish jarayonlarini standartlashtirish, xodimlarning malakasini oshirish va zamonaviy jihozlardan foydalanish zarur. Materiallar va ehtiyot qismlar bilan ishlashni optimallashtirish orqali kechikishlarni kamaytirish mumkin. Buyurtma va mijozlar bilan ishlash jarayonlarini avtomatlashtirish xizmat tezligini oshiradi va mijozlar qoniqishini yaxshilaydi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish orqali servis markazlari xarajatlarni kamaytirishi, ish tezligini oshirishi va xizmat sifatini yaxshilashi mumkin.

Hulosa

Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, Baliqchi tumanidagi avtoservislar faoliyatining samaradorligini oshirish bir qancha omillarga bog'liq. Ish jarayonlarini standartlashtirish, xodimlar malakasini oshirish, zamonaviy jihozlar va diagnostik vositalardan foydalanish, shuningdek, materiallar va ehtiyot qismlarni samarali boshqarish xizmat tezligi va sifatini sezilarli darajada oshiradi. Shu asosda, tadqiqot tavsiyalari avtoservis markazlarida ish jarayonlarini optimallashtirish, samaradorlikni oshirish va xizmat sifatini yaxshilashga qaratilgan. Ushbu tavsiyalar amaliyotga joriy etilganda, servis markazlarining raqobatbardoshligi va mijozlarga xizmat ko'rsatish sifati sezilarli darajada oshadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Fayol, H. General and Industrial Management. — London: Pitman, 1949.

2. Taylor, F. Scientific Management. — New York: Harper & Brothers, 1911.
3. Imai, M. Kaizen: The Key To Japan's Competitive Success. — New York: McGraw-Hill, 1986.
4. Womack, J., Jones, D. Lean Thinking: Banish Waste and Create Wealth in Your Corporation. — New York: Simon & Schuster, 1996.
5. Sharma, A.K. Automobile Service Management. — New Delhi: Techno Press, 2014.
6. Dixon, J. Automotive Workshop Management. — London: Elsevier, 2012.
7. Heizer, J., Render, B. Operations Management. — Pearson, 2014.
8. Slack, N., Chambers, S., Johnston, R. Operations Management. — Pearson Education,
9. Axmedov, Sh. Avtoservislarni tashkil etish va boshqarish. — Toshkent: "Transport" nashriyoti, 2018.
10. Rasulov, O. Avtomobil xizmat ko'rsatish tizimlari samaradorligini oshirish. — Toshkent: "Texnologiya" nashriyoti, 2020.
11. Mirzayev, B. Transport xizmatlarini boshqarish va optimallashtirish. — Toshkent, 2019.
12. Qodirov, S. Avtoservis markazlarida ishlab chiqarish samaradorligini oshirish. — Andijon: Andijon Davlat Texnika Instituti, 2021.